

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2016-5-26 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 17-07/77-33
Karar Tarihi : 16.02.2017

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Ömer TORLAK
Üyeler : Arslan NARİN, Fevzi ÖZKAN, Adem BİRCAN,
Şükran KODALAK, Mehmet AYAN

B. RAPORTÖRLER: Cihan BİLAÇLI, Arın Özge HİMMETOĞLU

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : - Onur Dış Tic. ve Kırt. Ltd. Şti.
İstoç 16. Ada No:9-15 Mahmutbey/İstanbul

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILANLAR : - Desa Deri San. ve Tic. A.Ş.
Halkalı Cad. No: 208 Sefaköy/İstanbul
- Umur Kırtasiye San. ve Tic. A.Ş.
Esenkent Mahallesi Dudullu Organize Sanayi Bölgesi
2.Cadde No:5 P.K. 34776 Ümraniye/İstanbul
- Net Bilişim Ürünleri İç ve Dış Ticaret Pazarlama Ltd. Şti.
Yeşilce Mahallesi Ulubaş Caddesi No:40 Kat:7 P.K. 34418
Seyrantepe Kağıthane/İstanbul

- (1) **E. DOSYA KONUSU:** **Desa Deri San. ve Tic. A.Ş. ve bayileri konumunda olan Umur Kırtasiye San. ve Tic. A.Ş. ile Net Bilişim Ürünleri İç ve Dış Tic. Paz. Ltd. Şti.'nin, şikâyetçiye Samsonite marka çanta satışı yapmayarak ticari faaliyetlerini zorlaştırdığı iddiası.**
- (2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Onur Dış Ticaret ve Kırtasiye Ltd. Şti.'nin (ONUR KIRTASIYE) 2015 yılı sonuna kadar "Samsonite" marka çantaların satışını gerçekleştirdiği, söz konusu çanta alımlarının, Samsonite Türkiye ana distribütörü Desa Deri San ve Tic. A.Ş. (DESA) firmasından bayilik almış olan Umur Kırtasiye Sanayi ve Ticaret A.Ş.'den (UMUR KIRTASIYE) yapılmakta olduğu, ancak 2016 yılı itibarıyla UMUR KIRTASIYE'nin DESA'nın kendilerine bu konuda izin vermediğini öne sürerek bir daha "Samsonite" marka çanta satışı yapılmayacağını bildirdiği, bunun üzerine "Samsonite" çantaların diğer bayisi olan Net Bilişim Ürünleri İç ve Dış Ticaret Paz. Ltd. Şti. ile irtibata geçildiği ancak bu firmadan da sonuç alınmanın mümkün olmadığı, kendilerine rakip olarak değerlendirilebilecek kırtasiye alanında faaliyet gösteren diğer firmalara "Samsonite" marka çanta ürünlerin satışının yapıldığı, kendilerine ise bu satışın yapılmadığı, aynı alanda ticari faaliyet gösteren diğer firmalarla rekabet edebilme olanağının ortadan kaldırıldığı ifade edilmiştir.

- (3) **G. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurumu kayıtlarına 23.06.2016 tarih ve 4088 sayı ile intikal eden başvuru üzerine hazırlanan 13.07.2016 tarihli, 2016-5-26/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu, 19.07.2016 tarihli Kurul toplantısında görüşülmüş ve 16-24/411-M sayı ile önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. İlgili karar uyarınca düzenlenen 06.02.2017 tarih ve 2016-5-26/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (4) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda özetle; dosya konusu iddialar hakkında soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

- (5) Şikâyet konusu iddia temelde, ilgili tarafların şikâyetçinin "Samsonite" marka çanta taleplerini herhangi bir gerekçeye dayanmaksızın reddetmesidir. Mal vermeyi reddetme eylemi, temel olarak, bir teşebbüsün mal teminini doğrudan ve herhangi bir gerekçe olmaksızın reddetmesi şeklinde ya da yüksek fiyat ve/veya düşük kalitede mal temin etmek gibi olumsuz ticari koşullarda mal vermeyi teklif etmesi/mal vermesi şeklinde ortaya çıkabilmektedir. Bununla birlikte hâkim durumda olsun ya da olmasın teşebbüslerin başka bir teşebbüs ile tedarik ilişkisi içerisine girmesi ya da mevcut tedarik ilişkisine son vermesi çalışma ve sözleşme özgürlüğü prensibi çerçevesinde korunduğundan, teşebbüslerin iradelerine rekabet hukuku kapsamında ancak sınırlı şekilde müdahale edilebilmektedir.
- (6) Mal vermeyi reddetme eyleminin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un (4054 sayılı Kanun) 6. maddesini ihlal ettiğinden bahsedebilmek için teşebbüsün 'ilgili ürün pazarında hâkim durumda bulunması' ve 'eylemin rekabet hukuku anlamında kötüye kullanma teşkil etmesi' şeklinde iki temel unsur aranmaktadır. Bu iki temel unsurdan birinin yokluğu 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi anlamında bir ihlalden bahsedilememesi anlamına geldiğinden, iddialar çerçevesinde şikâyete konu teşebbüslerin ONUR KIRTASIYE'ye mal vermemelerin bir kötüye kullanma eylemi niteliğinde olup olmadığı irdelenecektir.
- (7) Mal vermeyi reddetme eyleminin rekabet hukuku kapsamında ihlal olarak nitelendirilebilmesi için birtakım şartların varlığı gerekmektedir. "Hâkim Durumdaki Teşebbüslerin Dışlayıcı Kötüye Kullanma Niteliğindeki Davranışlarının Değerlendirilmesine İlişkin Kılavuz"da belirtildiği üzere;
- reddetme alt pazarda rekabet etmek için vazgeçilmez bir ürüne ya da hizmete ilişkin olmalı,
 - reddetmenin, alt pazarda etkin rekabeti ortadan kaldırması muhtemel olmalı,
 - reddetmenin tüketici zararına yol açması muhtemel olmalıdır.
- (8) Sözleşme yapmayı reddetme iddialarının değerlendirilmesi bakımından yukarıda sayılan üç koşulun birlikte varlığının yanı sıra haklı gerekçe iddiaları da göz önünde bulundurulmaktadır. Ayrıca taraflar arasında her türlü anlaşmazlık, dışlama tehdidi olarak algılanmamakta, mal vermeyi reddetme eyleminin etkin rekabeti ortadan kaldırmasının muhtemel olup olmadığının detaylı bir şekilde analiz edilmesi gerekmektedir.

- (9) Başvuruya konu iddiaların yukarıdaki ölçütler çerçevesinde değerlendirilmesine geçilmeden önce önemle belirtilmelidir ki, rekabet hukuku mal vermeyi reddetme eyleminin değerlendirilmesinde temel olarak hâkim durumdaki bir firmanın alıcısı konumundaki bir teşebbüsü dışlamak için bu teşebbüsün belli bir girdiye erişimini reddetmesi durumuna ve özellikle de bu teşebbüsün girdinin gerekli olduğu ekonomik faaliyet bakımından hâkim durumdaki teşebbüsün rakibi olduğu olaylara yoğunlaşmaktadır. Nitekim mal vermeyi reddetme eylemi sonucunda anti-rekabetçi etkilerin bu durumla ortaya çıkması beklenmekte ve yukarıda değinilen ölçütler temel olarak bu durumları analiz etmeye yönelmektedir.
- (10) Oysa dağıtım ya da yeniden satış seviyesindeki bir mal vermeyi reddetme eylemi bakımından aynı şeyleri söylemek mümkün değildir. Yeniden satıcı hâkim durumdaki firmanın ürünlerini sadece yeniden sattığından hâkim durumdaki firma ile yeniden satıcı arasında anlamlı bir rekabet bulunmamaktadır.
- (11) Mevcut dosya kapsamında incelenen taraflar arasındaki ilişkinin de, bir sağlayıcının alt pazarda kendisine rakip olan bir teşebbüse belli bir girdiyi sağlamasını içeren bir ilişkiden ziyade, tarafları arasında doğrudan rekabet olmayan bir yeniden satıcılık ilişkisi olduğu görülmüştür. Talebe konu mala herhangi bir katma değer katmayan, sadece bu ürünü alıp tekrar satan alıcının söz konusu olduğu durumlarda, mal vermenin reddinin alt pazardaki etkin rekabeti kısıtlaması dolayısıyla bu tür alıcıların alt pazarda etkin bir şekilde rekabet edebilmeleri için redde konu ürünün vazgeçilmez olduğunun kabul edilmesi güçtür.
- (12) Ayrıca şikâyetçi ONUR KIRTASIYE'nin Samsonite marka ürün satışlarının toplam okul, sırt ve aksesuar çantası satışları içerisindeki payının 2015 ve 2016 yıllarında sırasıyla %(.....) ve %(.....); toplam cirosunun içerisindeki payının ise aynı dönemde sırasıyla %(.....) ve %(.....) olduğu tespit edilmiştir. Dolayısıyla, Samsonite marka okul, sırt ve aksesuar çantası satışları ONUR KIRTASIYE'nin ticari faaliyetleri içerisinde önemli bir yer işgal etmemektedir.
- (13) ONUR KIRTASIYE'ye ürün sağlanmamasının gerekçesi olarak, SAMSONITE'in alışveriş merkezlerinde (AVM) bulunan perakende noktalarına ürün temin etmek istemediği gösterilse de SAMSONITE'in ilgili dönemde Boyner, Mudo, Media Markt, D&R gibi AVM'lerde bulunan perakendecilere satışlarının olduğu görülmüştür.
- (14) Diğer yandan konu vazgeçilmezlik şartı çerçevesinde, verilmeyen malın/girdinin mevcut ya da potansiyel alternatifinin olup olmadığı bakımından değerlendirildiğinde, rakip markalı çantaların yanı sıra Samsonite marka çantaların farklı kanallar aracılığıyla (paralel ithalat, diğer toptancı teşebbüsler vb.) temin edilmesinin önünde herhangi bir mali ya da hukuki engel bulunmadığı anlaşılmıştır. Şikâyetçi tarafından gönderilen bilgilerde şikâyetçinin sağlayıcı SAMSONITE veya diğer yeniden satıcılar ile iletişime geçmediği de belirtilmiştir.
- (15) Dolayısıyla, redde konu ürünlerin ONUR KIRTASIYE'nin alt pazarda etkin bir şekilde rekabet edebilmesi için vazgeçilmez nitelikte olmadığı, şikâyetçiye şikâyet konu teşebbüsler tarafından Samsonite marka çantaların verilmemesi eyleminin 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi çerçevesinde bir kötüye kullanma olarak değerlendirilemeyeceği sonucuna ulaşılmıştır.

J. SONUÇ

- (16) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca şikayetin reddi ile soruşturma açılmamasına, gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere, OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.